

BRATRSTVO | 3

EVANGELICKÝ ČASOPIS PRO MLÁDEŽ | roč. 47/2006

Mladík se odpařil
Nový seriál
Něsyc
HROZIVÉ VAROVÁNÍ Z VESMÍRU!
PRÁHA
ESK
11. června 2006 v 10:31:11
VELA
MARTOSOVÁ
rozprodává
majetek

Hokejoví
turnaj snů
Dnes na
Německo!
Ale pozor, kluci!
Hajaja v akci?
Kauz zasnou
Lutimí!

Patřík Eliáš dostal
krosceck od ženských!
Základní
třízření

Paroubek napsal Klaus
aby pomohl homosexuálům
Říkají děti
rodilí každé zvědi

MÉDIA
BOŽÍ BOJOVNÍCI
PUTOVÁNÍ PO ÍRÁNU
POVSTÁNÍ V TIBETU
TANEČNÍ HUDBA

RESPEKT
České děti na vývoz 5 • Poslední sbor
Tajemství Berdy

makro
velký nákup, nízké ceny

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY
chřipka se přiblíží

Plivněte si, je to v módě	Luboš Kratochvíl	2
Biblická úvaha — Kdo jsi, Jidáší ?	Markéta Halamová	4
Média —		
• Můžeme důvěřovat sobě — rozhovor	Jan Skála	5
• Vlezou všude a strašně rychle se množí	Magdaléna Trusinová	6
• Adventura	Anna Kratochvílová	7
• Anketa		8
• VOX POPULI		9
• Víra a média	Michael Otřísal	9
Stalo se před lety — Povstání v Tibetu	Pavel Nápravník	10
Tisklo se před lety — Která kniha vás zaujala a proč?		10
Seniorátník		11
Do dobroty bez žebroty — Diakonie ČCE	Luboš Kratochvíl	12
E-fígle — Cesta kolem světa za 80 vteřin?	Samuel Titěra	13
SMS recenze		13
Jiné víry — Bahá'í	Pavel Nápravník	14
Bajbl fór tudej — Bachař kanclrkrysa	Marie Medková	15
Kořeny, nebo entusiasmus ? — rozhovor	Olga Ferjenčíková	16
Při výchově se nesoutěží — rozhovor s T. Urbanem	Olga Ferjenčíková	18
Z cest — Putování po Íránu	Tomáš Grulich	20
Učedníci Páně — Ondřej	Pavel Prejda	22
Subkultury mládeže — Taneční hudba	Miki Erdinger	23
Narnie nově zfilmovaná — recenze	Eliška Esterlová	24
Boží bojovníci	Jan Kratochvíl	25
Suchá komedie z nádraží	Marie Běťáková	25
Co se děje s planetou?	Pavel Hejda	26
Bylo — bude		27
Pexeso	Jakub Martinů	27
Foto na obálce: Jakub Martinů		

PLIVNĚTE SI, JE TO V MÓDĚ

Luboš Kratochvíl

ÚVODNÍK

Následujícím řádkům podle poslední módy vůbec nemusíte věřit. Jsou to totiž věty otištěné v médiu. Předvolební kampaň sílí a nemine týden, aby se nemluvilo aspoň koutkem úst o tom, jak nás (vás) média šidí. Jak ty a ty noviny píší pro tu a tu stranu a jiné zas pro tu opoziční. Jak partaje poškozují televizní reportáže. Premiér si v poslední době několikrát stěžoval, že se s tím (kdo nepíše pro něj, pozn. red.) bude muset něco dělat.

Na média je prostě moderní nadávat. Že nepíšou pravdu, zkreslují realitu, ztročují di-

váky, čtenáře, posluchače a vynucují si pozornost. Zajímalo by mě, kterého „blázna“ jako prvního napadlo hledat pravdu v médiích. Jako kdyby od svého vzniku nepsala jen o tom, po čem lidé prahnou. Jako kdyby se nemusela prodávat. Jistě, informace se dají podat „seriózně“, nebo „bulvárně“, vyváženě, nebo jednostranně. Ale vždycky to bude jen hra se slovy a obrazy. Celou pravdu zná jen Bůh. A ten do novin nepíše. Přejeme hezké nezkráslené chvíle u Bratrstva o médiích.

Jsi snad proto méně otrokem, že tě tvůj pán miluje a je na tebe laskavý?

Blaire Pascal

Když Jidáš, který ho zradil, viděl, že Ježíše odsoudili, pocítil výčitky, vrátil třicet stříbrných velebnějším a starším a řekl: „Zhřešil jsem, zradil jsem nevinnou krev!“ Ale oni odpověděli: „Co je nám po tom? To je tvoje věc!“ A on odhodil ty peníze v chrámě a utekl; šel a oběsil se.

Mt 27.3-5

Zvu vás ke kratičkému zamyšlení nad postavou Jidáše. Kdo je Jidáš - zrádce? Kolaborant? Stal se nástrojem Boží vůle? Byl to vrah, nebo odpadlý učedník? Měl „jen“ své nepostradatelné místo v dějinách, nebo je pro vás bezvýznamný? K těm pár veršům z Matouše bychom se měli podívat ještě na další místa v Bibli: J 6.60-71; M 14.10-11; J 13.2,18-20; Sk 1.16-20 ...

V knížce esejů Kdo jsi, Jidáš? nás teologové shodně varují před příliš rychlým odsouzením Jidáše. Jistě, co udělal, bylo hrozné. Být takhle nevěrný Ježíši Kristu! Spráhnout se s velebnějším a zákoníky (i staršími lidu)! Nechat si ještě zaplatit! Při poslední večeři udělat dusno! Zkazít reputaci kruhu učedníků! Nepostavit se přímo na odpor, ale zradit polibkem! Vzít si život! Určitě vás napadnou další vykřičníky.

Snadno se nám ukazuje prstem na zrádce. Jenže tenhle zoufalý učedník, slizký protivník a nevěrník nám zároveň připomíná něco moc důležitého. Jidáš se nedostal do evangelií proto, abychom si řekli „tak tenhle byl od začátku jaksi pokažený a táhlo se to s ním jako s kdekterou černou ovcí (až do smrti)“.

V jeho postavě se nám ukazuje, jaké to je brát věci do vlastních rukou. Jak snadno člověk zapadne do soukolí vzteku a rozladění. Jak těžké je zůstat věrný a neodpadnout. Jak lehce se jedná v ústraní, kde člo-

věk není na očích. Jak bolestně dopadají důsledky slov a rozhodnutí do vlastního života a mohou ho zničit.

Myslím, že Jidáše nelze snadno odsoudit, i když to svádí. Právě ti, kteří vědí, co je zač, a považují ho za nepřítele číslo jedna, jsou ve velkém pokušení vytvořit si černobílý svět a nalajnovat jakže má správný učedník (na rozdíl od toho očerňovaného!) vypadat. A Jidáš se jim pak stává svodidlem všech odsudků a nadávek – „To máte jako s tím Jidášem!“, „Bez Jidáše by byl svět lepší!“, „Tak jako Jidáš bych nikdy nezradil!“.

Zrada je odsouzeníhodná. Zeptejte se ale Jidáše, proč k ní došlo!? Že mlčí a vysvětlení je dost a dost? A že nezradil bezdůvodně? Nikde v evangeliích nejsou zaznamenány pohnutky, které Jidáše přiměly k hroznému činu (zato domněnky se rojí jedna za druhou). I ve své nevysvětlitelnosti na nás ale jeho zrada doléhá. A když si připustíme, že evangelia nejsou pouhým historickým popisem, postava Jidáše provokuje a dotírá. Zrazuju? Představuji si víru jako proklamaci své politiky? Chci se stát strůjcem dějin? Jednám radši s vyloučením veřejnosti, za zády? Vyhovuje mi, když se záměr zároveň vyplatí (nemusí to být zrovna 30 stříbrných)? Hraju na obě strany?...Tady se na místo vykřičníků tlačí další otázky. Místo výtek Jidášovi otázky pro nás. Že jste se s ničím podobným nesetkali?

Věřící člověk, křesťan, není bílá figurka, která nezažívá pokušení a vždycky ví, jak na to. Vyznávám, že jsem leckdy pokušení podlehla. Proto Tě, Jidáš, nemohu odsoudit. Tvoje (a svou) zradu ano. Ale Tebe ne, to může jedině Bůh. Věřím však, že Bůh ve své milosti přijímá toho, kdo stejně jako Ty (a já) pocítí výčitky a vyzná: „Zhřešil jsem, zradil jsem nevinnou krev!“ Bez naděje, že nevinná krev byla vylita na odpuštění hříchů i za Tebe, Jidáš, bych už byla ztracena. ■

MŮŽEME DŮVĚŘOVAT SOBĚ

Jan Skála

Rozhovor s mediálním odborníkem **Janem Jirákem** z Fakulty sociálních věd UK

Lze ještě považovat knihu za masmédi-um?

To záleží na tom, jestli je „masmédi-um“ určené množstvím uživatelů („masou“), nebo obsahem. Knižní produkce je nebývalá! Thomas Eriksen v knížce *Tyranie okamžiku* upozorňuje, že v roce 1970 vyšlo na světě něco přes půl milionu knih, v roce 1990 už to bylo 842 tisíc svazků a ten počet stále roste, takže dnes už je to hodně přes milion. A knihy mají stále obrovskou popularitu: jen se podívejte, jak šla na odbyt Šifra mistra Leonarda (nevím, který překlad mám používat). A pokud jde o obsah? Inu, o masových médiích se říká, že podporují komercializovanou kulturu – a velkou část knižní produkce tvoří banální čtivo s romantickou či dobrodružnou tematikou, populární rady týkající se všeho možného od pěstování květin přes přijímačky na vysokou školu po sex na dovolené. To je masová kultura přímo ukázková!

Je pravda, že lidé považují to, co vidí v televizi, za pravdu? Nebo má pořád větší váhu, co je psáno v novinách, je dáno?

Myslím, že s pravdou a médií je to složitější. Tisk i vysílací média se stále těší vysoké míře důvěryhodnosti. Je to především tím, že jsou součástí našeho sociálního prostředí a mají v něm výsadní postavení hegemonu, který ovládá veřejné i soukromé. Vidíme, jak média pronásledují politika a jak se zastávají nájemníků pronásledovaných majitelem domu. Vidíme, jak nás dokážou zaujmout i dojmout. Nakolik nás ve škole trápilo, který učitel má víc pravdu? Výjimečně jistě ano, ale většinou byl učitel

prostě ten, kdo má navrch – když je laskavý a moudrý, je to štěstí, když je zlý a hloupý, je to smůla, ale pořád je to učitel. S médií je to stejné...

Rozhlas mi připadá důvěryhodnější než televize. Působí tak obecně?

To jste mě zaskočil. Marně přemyslím, jestli je pro mě věrohodnější pořad *Zlatá mříž* s vtipy o myslivcích než hudební stanice s drby o Britney Spears... Ale vážně: rozhlas má trochu jinou tradici a trochu jiné postavení než televize. Televize je příliš drsně vystavena tržním tlakům – musí mít úspěch, protože může vydělávat. A tak jsou „umělecká tvorba“ nebo „seriózní zpravodajství“ pojmy s televizí dnes jen obtížně slučitelné. Zatímco na rozhlasových vlnách se dá pořád ještě najít *Vltava* nebo *Classic*.

Novináři nikdy nemohou postihnout celou realitu, tedy ji upravují...

Pokud známe dostatečně podrobně principy, podle nichž ono upravování reality probíhá (preferance při výběru zpráv, způsob zpracování apod.), můžeme důvěřovat sobě, že se nám podaří z médií vyčíst sdělení, která budou mít jakous takovou vazbu na to, co se skutečně stalo. Pokud pochopíme, že zprávy jsou příběhy jen volně inspirované skutečností, jen nám to prospěje. Pokud se chceme pobavit a nelámeme si hlavu s tím, jaký je vztah mezi předvedeným a životem, můžeme médiím důvěřovat směle.

Můžeme vůbec u zpráv hovořit o nějaké objektivitě?

Mluvit se o ní dá. Objektivita je konvence, dohoda o způsobu komunikace, chcete-li.

V průběhu 19. a 20. století se z různých důvodů (i komerčních!) a pod vlivem okolností stalo, že se ustavila představa, že když v nějakém sdělení nebude přítomen explicitně vyjádřený názor, nebude napsaná v první osobě, nebude obsahovat zřetelné hodnotící prvky (například „hloupý“, „gauner“, „bezohledný“ apod.) a bude obsahovat odpovědi na otázky typu „kdo udělal co, kdy, jak a s jakým výsledkem“, budeme takovému sdělení říkat, že je to „objektivní zpráva“. Ale že stále zůstává subjektivní výpovědí, že ji někdo vybral a že i tak obsahuje řadu hodnocení, to je přece zřejmé.

Média nejen realitu prostředkují, ale z velké části ji taky tvoří. Existuje vůbec autonomní svět mediální reality, který se nás nemusí dotknout, když nechceme?

Po mém soudu je v dnešní době zavádějící pokoušet se od sebe oddělit tzv. mediální a nemediální (či mimomediální) realitu. Jsou do sebe propletené, jsou fakticky jedno, vzájemně se ovlivňují, přizívají a dusí, představují jeden ekosystém. Pokud se budeme snažit, aby se nás nedotkl svět mediální reality, musíme provést drsný chirurgický zákrok, při němž poškodíme i svoji vysněnou realitu nemediální. To je prostě znak současnosti.

Sdílette obavy, že spojení informací a zábavy (infotainment) je špatná věc vedoucí k vulgarizaci naší společnosti?

Zastávám postoj, že pokud budeme chápat současné zprávy jako vážnou výpověď o světě (a nikoliv jako infotainment), zůstane nám svět nepochopitelný (lépe řečeno – ještě nepochopitelnější). Pokud přistoupíme na to, že to, co se nám nabízí ve zprávách, je infotainment, vyhneme se mnoha nedorozuměním... Ano, riziko jisté vulgarizace tu je. Infotainment je totiž ve svém důsledku dosti cynický: sugeruje, že zábava je v posledku naším společným jmenovatelem. Naštěstí tomu většina z nás nepodlehne, takže se k sobě nechováme jako postavy ze zpravodajských šotů českých televizí či stránek MF Dnes (což je po mém soudu kvintesence infotainmentu – tváří se jako skutečné zpravodajství, ale kalkuluje na emoce, vzrušení, atraktivitu).

Co si myslíte o vyučování mediální výchovy ve škole?

Jako autor průřezového tématu mediální výchova pro Rámcové vzdělávací programy jsem jednoznačně zastáncem názoru, že mediální výchova je nutná. Svět prostoupený médii je do té míry složitý a rafinovaný, že bez základní průpravy není možné se v něm orientovat. ■

VLEZOU VŠUDE A STRAŠNĚ RYCHLE SE MNOŽÍ

Magdaléna Trusinová

ÚHEL
POHLEDU

Ráno vás vzbudí rádiobudík, při snídani se přetahujete s mladším bratrem o Lidovky (jen tak ze zvyku, číst se skoro nedají), venku vám oranžový pandulák vrazí do ruky bezplatný deník 24 hodin sledován podmračeným bezdomovcem, který by vám rád vnutil Nový prostor. Jezdíte-li tramvají, občas se přistihnete, že čtete paní, co sedí pod vámi, přes rameno Blesk. Ne že by vás zajímalo, jak se mají hezké české celebrity, jenže co jiného dělat? Billboardům a pouliční reklamě se také nevyhnete a rádiu v autobuse nezabrání ani huňatá čepice, aby vás neobšťastnilo nějakým povedeným hitem. Kolik médií na vás denně nemilosrdně zaútočí, si už dopočítejte sami. Otázka nezní *mít či nemít televizi*. Vy se té své zbavíte, ale váš nahluchlý soused už se postará, abyste věděli, co v ní běží. Otázka spíš zní *jak přežít s médii*? Informují nás, jenže to je právě ten problém: média ráda prezentují svět jako sérii míst, kde jsme nikdy

nebyli a kam by nás ani nepustili. Také si musíme uvědomit, že když jim chtě nechtě věnujeme pozornost, plníme tím jejich toužebné přání. Jak s oblibou připomíná docent Jan Jirák (znáte z tv reklamy, pardon, ze sloupků v Novém prostoru), média obchodují na dvou trzích, nám nabízejí své mediální obsahy a inzerentům pak naši pozornost. Čím víc diváků, čím větší prodaný náklad, tím dražší prostor pro inzerci. Nemusíme být skeptici a vidět v médiích opium pro utlačované masy či v televizním programu chytrou strategii, jak poutavě zaplnit čas mezi reklamou, ale je dobré vědět, že někteří teoretikové si přesně tohle myslí. A ještě prosbu na závěr: fakt médiím nevěřte. Nemusíte být jako slavík nesmrtelný (český poddruh) přesvědčeni, že je všechno kolem spiknutí, ale buďte zdravě nedůvěřiví. (A bacha, Bratrstvo je taky médium.) ■

LITERÁRNÍ
ILUSTRACE

ADVENTURA

Anna Kratochvílová

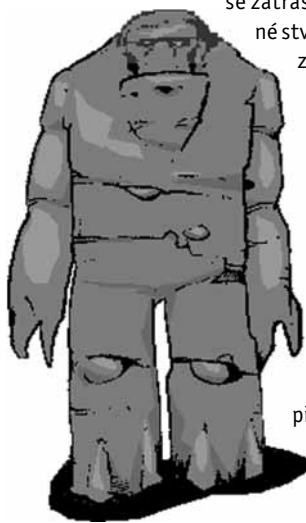
Půl dvanácté v noci. Tma. Chladno. Rána. Zem se zatřásla a ze vzduchu spadlo odpor-
né stvoření zahalené slizem, který se zachytával na tvrdých štětinách pokrývajících jeho tělo. Kolébal se na třech nohách s tvrdými kopyty. Prostor se naplnil nesnesitelným pachem. Kroutilo bulvami, mapovalo terén. Odhadlo vzdálenost mezi sebou a svou obětí a vydalo se na cestu. Po každém kroku se zakymácelo, muselo znovu získávat rovnováhu, ale i tak se k němu stále přibližovalo.

Zachvátila ho hrůza. Viděl, jak se mu lesknou kusadla a jak z něj každým pohybem na koberec odkapává mazlavá tekutina. Hledal cokoliv, čím by po něm mohl mrštit. Krk mu ztuhl strachem, nemohl otáčet hlavou, a tak jen v panice šátral kolem sebe. Květináč s azalkami. Přitáhl si ho k tělu a hodil. Nádoba se rozloupala jako skořápka a hlína se přilepila na příšera. Tvor zachřel a potácel se dál.

Co tu dělá, slizoun, pomyslel si. Z nějakého důvodu měl pocit, že něco je špatně. Buď tu nemá být on, nebo to zvíře. Neměl ale čas na přemýšlení. Bestie zrovna obešla stůl a chystala se k poslednímu kroku před útokem.

Zaklapnul encyklopedii, kterou četl odpoledne, a vyslal ji naplocho proti ní. Příšera se sesunula přední částí trupu k podlaze, jak jí kniha podfala přední nohu. Teď nebo nikdy: uchopil židli za opěradlo... je starožitná, máma mě zničí, blesklo mu hlavou... a vší silou praštil ležící monstrum. Zakvičelo, zadní nohy mu zacukaly a podklouzly. Máma mě zničí? Cože? Máma? Židle? Kde se v tomhle příběhu vzala židle? Kde se tenhle příběh vzal v našem obýváku?

Oko mu padlo na ovladač na stole. Pochopil. Přejel dlaní všechna tlačítka, zrovna když se omámená potvora znovu nejistě opěla o jednu končetinu. Televize zhasla, zablesklo se a příšera zmizela. S vyčerpáním spadl zpátky do křesla. ■

ilustrace: www.iglu.cz

CO VÁM DALA A VZALA MÉDIA?

Sára Medková,
žákyně 3.B ZŠ Karla IV

Internet mi dává možnost, abych tam byla, a televize mi dává pohádky. Můžu se dozvědět zprávy, že někdo umřel nebo že jsou povodně nebo kde je koncert. Neberou mi nic.

velké únavy si odpočinout u detektivky nebo nějaké lepší komedie.

Leonardo Tecca,
evangelický farář,
32 let

Média mi dala pocit nedůvěry a nutnost být ostražitým vůči novinářům. Vzala mi iluzi o serióznosti a objektivitě toho, co slyším nebo čtu v mediích!

Rudolf Brančovský,
výtvarník, hudebník
Veselá zubatá, 26 let

Média mi poskytla pár rozhovorů na zaručeně zajímavé téma. Když sem se pak slyšel nebo viděl, vzala mi poslední naději, že si budu někdy rozumět.

Miki Erdinger, nastupující generální sekretář YMCA v ČR, 26 let

Média mi dávají možnost udržet informační krok se světem. Dávají mi možnost zaplnit odpočinkový volný čas. Ale současná media mi bohužel berou možnost jim stoprocentně věřit...

Josef Masopust,
držitel Zlatého míče,
český fotbalista století,
75 let

Dala mi ocenění, projev obdivu. Nevzala mi toho příliš, jen trochu soukromí, vadí mi ale, že se v nich často objeví nepravdivé zprávy a ovlivňují pak veřejné mínění.

Petra Braunová, spisovatelka, 38 let

Média mi vzala iluze o tom, že každý, kdo se usmívá, tiskne mi ruku a říká „ano“, „ano“ i myslí. Média mi dala poznat, že jsou ohromně nebezpečná, ale i fascinující. Bez nich by byla nuda, opravdu.

Olga Navrátilová,
25 let, studentka
ETF UK

Média mi vzala uklidňující pocit, že svět končí za našimi humny. Dala mi vědomí, že to, co se děje na druhé straně zeměkoule, by se mě mělo jistým způsobem týkat. Média mi dala možnost shlédnout občas kvalitní film či dokument a ve chvílích

Filip Keller, farář pro mládež, 33 let

Dávají přístup k informacím, k důležitým i hodně zbytečným. Je potřeba filtrovat a rozumně zpracovávat. Vzali čas. Občas zvedají z křesla.

Jakub 24	Pocit, že lidé mají vlastní hlavu.
Gertruda 15	Díky satelitu se rozpadla naše mládež.
Pavel 20	Pro: větší informovanost, možnosti, pohodlí. Proti: krade čas strávený normálně s přáteli nebo při jiných pohodových činnostech
Matěj 14	Dala mi nadhled, vím, co se děje v severním Pakistánu etc. Ale můj názor na věc je silně ovlivněn konkrétním médiem a jeho podáním události, proto si myslím, že mi částečně vzala můj názor...
Tomáš 28	Dala mi rozhled a chuť zajímat se o okolí, vzala hromadu času...
Mařka 15	Dala mi cédéčka a vzala, nevím, asi nic.
David 22	Vzala jistotu informací - všechno dnes může být lež.

Otázka příště: „Jak se pozná dobrá životní úroveň?“ Odpovědi pošlete na adresu: bratrstvo@evangnet.cz s předmětem VOX POPULI do 25.3. 2006.

...MÉDIA

Michael Otřísal

Klasik teologie Karl Barth prorokoval našemu zbrusu novému tisíciletí život pod znamením Ducha svatého. Nejspíše tím myslel, že svět víry se bude člověku otevírat ne tolik přes stáleté instituce, nýbrž přes tu žhavou komunikativní součást Boží podstaty. Média a jejich moc asi nedohlédli, ale troufnu si říci, že jsou sekulární verzí jím naznačené tendence s mnoha náboženskými prvky. Hned po rodičích (často nekompletních) média otevírají (s nárokem na kompletnost) člověku svět. Bytosti, která se rodí nehotová a musí být „dopečena“ vztahy ke svému okolí, nabízejí to, s čím po staletí obchodovala církev: předvaňený referenční rámec, rastr, který přiložen ke složitému světu, nabízí jednoduchou odpověď. Média stanovují agendu, a nepřímo tak rozhodují o tom, co je důležité a co je okrajové či bezvýznamné. Vzbuzují dojem klíče ke skrytým tendencím historického vývoje. Skutečnost nejen po-

pisují, nýbrž vytvářejí, mají nesmírný vliv na duchovní klima společnosti.

Proto si myslím, že pečovat o jejich kvalitu je pro křesťana přinejmenším stejně důležité jako usilovat o čistý vzduch k dýchání. Znamená to nejen protlačovat křesťanské obsahy s vírou, že vyváží nánosy stále bulvárnějšího „infotainmentu“ (zábavného informování), ale také se zasazovat o to, aby poctivé novinářské či umělecké hledání pravdy mělo šanci spatřit světlo světa a nebylo vláčeno komerčními zájmy vlastníků médií. Šanci (ne automatickou záruku!) pro obojí vidím osobně v rámci veřejně financovaných médií, která mohou být Areopagem (Sk 17,19nn), místem hledání a tříbení, kde smíme očekávat uši vytříbené poctivým dotazováním. Vstoupit odvážně a moudře do volné soutěže myšlenek vidím jako smysluplnější než ujišťovat sebe samé v rámci křesťanských médií. ■

Pražská mládež zve do Dobříše na Seniorátní dny mládeže Pražského seniorátu 7. - 9. dubna. Téma: Stáří je naše budoucnost. Spolu s Evou Grollovou a Hankou Janečkovou (z Diakonie ČCE) za pomoci různých technik a metod se budeme zabývat stářím a pohledem na stáří. Tak pojedte se připravit na stáří vašich blízkých i na vaše vlastní stáří. Více info na <http://prazska-mladez.evangnet.cz>

10. BŘEZEN 1959 – POVSTÁNÍ V TIBETU

Pavel Nápravník

STALO SE
PŘED LETY

V lednu 1913 vyhlásil 13. dalajlama nezávislost země. Ta byla krátce po vzniku komunistické Čínské lidové republiky v roce 1949 potvrzena, ale již roku 1950 do Tibetu vtrhla čínská armáda a anektovala ho. Podmínky Tibeťanů se postupně zhoršovaly a stávaly se až neúnosnými. Represivní politika čínských agresorů, porušování lidských práv, systematické ničení tibetské kultury a likvidace náboženského života patřily mezi hlavní příčiny nepokojů. Odpor Tibeťanů vyvrcholil 10. března 1959 během lidového povstání ve Lhase. Čínská odpověď byla brutální. Tisíce mužů, žen a dětí byly povražděny (odhady hovoří až o osmdesáti tisících mrtvých), mnozí povstalci byli uvězněni či posláni do vyhnanství. 17. března 1959 uprchl do Indie 14. dalajlama, Tändzin Gjamccho, následován masovou emigrací. Od roku 1960 dalajlama pobývá v indické Dharmasale,

kteřá je sídlem tibetské exilové vlády. Odhaduje se, že od roku 1950 přišlo o život přes 1 200 000 Tibeťanů a zničena byla většina klášterů. I když se v Tibetu zlepšila ekonomická situace, s přílivem čínského kapitálu a přistěhovalců se Tibeťané stali cizinci ve vlastní zemi. Za celou dobu čínské nadvlády v Tibetu se mezinárodní společenství zmohlo pouze na neúčinné diplomatické protesty. Obchodní a vojenský význam Číny převážil nad hodnotou lidských životů v Tibetu. Ani nejhlasitější obhájci lidských práv, jako jsou dnes Spojené státy, se v této záležitosti výrazně neangažují a dále pokračují v politice „dvojího metru“. Domnívám se, že výrazným ne! k čínské okupaci Tibetu by byl společný bojkot Olympijských her v Pekingu v roce 2008. Na paměť lidového povstání jsou na mnohých oficiálních místech 10. 3. vyvěšovány tibetské vlajky. ■

Která kniha vás v poslední době zaujala a proč?

Tak zněla jedna z otázek při písemné práci v zimní škole v Poličce. Naše čtenáře bude jistě zajímat, jak tyto odpovědi mladých studentů, učitelů, učňů a hlavně venkovské mládeže vyzněly.

Čtyři přátelé z devadesátí napsali, že na čtení nějaké knihy neměli čas, kterážto výmluva nebyla přijata. Mladý evangelík musí si umět nalézt chvíli ke čtení, i když má sebe více práce! Několik sdruženčů nebylo tak přímých a tak uvedli docela zřejmě knihu, která jim nejdříve napadla. Většinou to odnesli z pochopitelných příčin Karafiátovi Broučci. Jeden hlásil, že ho zajímá ponejvíce učebnice němčiny, poněvadž z ní propadá. Někteří napsali titulky knih, ke kterým, jak bylo vidět z následujícího rozboru, neměli žádného vnitřního vztahu, jiným se nejvíce líbila kniha, kterou četli společně ve Sdružení.

Nejvíce hlasů (7) dostaly Hovory s T. G. M., za nimi následuje pětí hlasy Čapková První parta, o jeden hlas méně má Mašíňová: Hořící sloup a s třemi hlasy vychází Schweitzer: Lidé v pralesích. Dvakrát se vrací více knih: Masaryk: Světová revoluce, Jirásek: Temno, Řezníček: Ve věži smrti a Pujmanová: Lidé na křížovatec. Všecky další knihy jsou jmenovány jen jednou a jejich seznam je očividně velmi pestrý. Je uváděna např. kniha Příslíví z bible, Nováková: Děti čistého živého, Vančura: Pekař Marhoul nebo Novotného Biblický slovník.

(Bratrstvo č. 6, únor 1938)

TISKLO SE
PŘED LETY

Pražská mládež

mezi námi se tu neztratíš

↑
Martin ve Zdi
vek: 17
Nedele 17:30

↓
Praha
vek: 28

↙
Teplice
vek: 20

←
Praha
vek: 15

↖
Vsetín
vek: 19

↑
Hradec Králové
vek: 21

Svatí Blázni | Večer konfirmandů a mladší mládeže | Všelická mládež | Pomartinské Kulturnění
Bohoslužby u Martina ve Zdi | internetové stránky | POKEC | Pěší výlet
Báječnéj Bál | Předprázdninové Ohnění | Seniorátní dny mládeže | Ping-pong

DO DOBROTY BEZ ŽEBROTY - DIAKONIE ČČE

Luboš Kratochvíl

NA CO
JE MÁME

Na otázku, proč máme Diakonii, se dá odpovědět jednoduše - pro dobrotu. Tedy ne podle přísloví „pro dobrotu na žebrotu“ (tak to snad neskončí...), ale pro konání dobra a pro službu (řecky diakonein - sloužit). To se sice od církve předpokládá tak jaksi automaticky, na Diakonii je to ale nejvíc vidět. A vždycky bylo.

Diakonie ČČE v dnešním tvaru vznikla krátce před revolucí v květnu 1989, tehdy ale už měla na co navazovat. „Pionýrem diakonie“ byl totiž už v roce 1864 krabčický farář Václav Šubert, který zřídil první stacionář pro děti. O deset let později zakládal Evangelickou společnost pro dobročinnost křesťanskou, která de facto vydržela až do roku 1951. Vedle toho ale vznikaly také další podobné spolky, například Dobročinný spolek MARTA v Čáslavi, Letní tábor J. A. Komenského nebo Obecně prospěšné českobratrské družstvo pro so-

ciální ústavy v Myslibořicích. Nepřipomíná vám to něco?

Diakonie nejdříve sloužily hlavně jako sirotčince, později se přidaly domovy odpočinku ve stáří. Zvláštní postavení měla Česká diakonie, evangelický spolek pro ošetřování nemocných a sociální péči (A.D. 1903). Z ní totiž vycházely ženy a dívky bez rodinných závazků (sestry diakonky), které se staly páteří sociální péče. Před druhou světovou válkou bylo u nás přes osm set dobročinných křesťanských spolků různých církví, protektorátní správa ale jejich činnost značně omezila. V ČČE proto vzniklo ústředí, které navždy změnilo organizaci charitativní práce. Ta totiž i po válce zůstala centrálně řízená.

Po komunistickém puči v roce 1948 dobročinné spolky splynuly s církvemi. ČČE převzala majetek i činnosti některých spolků. Už ke konci roku 1959 ale vláda zestátnila církevní sociální zařízení a na 29 let diakonickou práci v ČČE přerušila. V květnu 1989 se Diakonii podařilo obnovit jako přímou součást ČČE.

Dnes ve 33 zařízeních v celé republice pomáhá Diakonie starým, nemocným, opušteným či postiženým (tělesně, duševně i náhlým životním zvratem) a vůbec všem potřebným bez ohledu na víru. Mezi těmito středisky také stále fungují i výše zmíněné součásti - středisko Marta v Čáslavi s denním stacionářem pro postižené děti i domov odpočinku ve stáří v Myslibořicích. Stejný typ střediska funguje také v „pionýrských“ Krabčicích. To vše se neobejde bez peněz, takže přispívat můžete na centrální účet 1923357379/0800 nebo dárcovskými SMS - více o nich a o celé Diakonii se dozvíte na www.diakonieczce.cz. ■

Víte, na kterém břehu Nilu stojí Cheopsova pyramida? A našli byste ji z letadla bez mapy? Já jsem to zkoušel, a trvalo mi to docela dlouho. Pak jsem ale zjistil, že to svrchu vlastně tak úžasně není, mnohem zajímavější jsou podivné klikyháky (pozemky pro novostavby rozvržené jako ornamenty arabského písma?) na jihovýchodním okraji Káhiry. Nad nimi jsem kroužil pěknou chvíli, pak jsem se vznesl výš, přesunul se na severozápad a dlouho létal kolem Eigeru, až jsem našel báječný pohled na něj a Mnicha odněkud od Interlaken.

Nejsem tak šikovný jako jeden Ital (povoláním inženýr kdovíčeho), který si stejným způsobem užíval pohled na okolí svého domu, až ho zarazily pravidelné tmavší linie na nedalekém poli, navzájem na sebe kolmé. Po nějaké době kontaktoval padovské archeology a potvrdilo se, že objevil naleziště zbytků antického osídlení v ohbí dříve vyschlého ramena bývalé řeky.

Šílím? Sním? Jsem lhář? Či letec-milionář? To poslední rozhodně ne.

Nejznámější vyhledávací server Google zpřístupnil jedinečnou aplikaci, která nabízí podrobné satelitní snímky Země, nasazené na virtuálním glóbu. Díky programu GoogleEarth se můžete podívat na Zemi jako z družice, a to dokonce z různých výšek. Některé zajímavé oblasti jsou nasnímané s takovou ostroostí, že můžete vidět jednotlivá auta a dokonce stíny lidí – třeba to typické hemžení na Karlově mostě. Jindy si zase prohlédnete Krkonoše z výšky 30 km a zkusíte hádat, kde je co (to vážně nejde). K dispozici je dokonce i prostorové reliéfní zobrazení – je libo oblet Mt. Everestu v 3D?

Volně dostupná verze funguje jako 10 MB program, který si stáhnete do počítače a on si postupně načítá z internetu potřebná data podle vašich požadavků. Je třeba mít pevné, trochu rychlejší připojení a větší operační paměť. Malá poznámka na závěr: když jsou volně dostupné takto přesné snímky, jak asi vypadají tajné vojenské techniky? Spočítají vám hrášky v polévce, řekl bych :o). www.googleearth.com ■

SMS RECENZE

Bono, ve jměnu lasky. Dlouho ocekavana bibliografie. Ma ale spousta chyb, takže je uplne k nicemu. Pletou tam jmena-roky, klipy-skacou v historii tam a sem. Jsem zklamany. MS

Nohavica v lednu v Lucerne. Nevim jestli bude mozny zopakovat tak silny zazitek. Byl strucny, vtipny. Skvely vyraz. Tesim se na novou desku, snad s pisni Jeruzalem.

Kruh. Skvela kamera, vybornej strih. Bala jsem se s maminkou. Maminka se bala se mnou. Baly jsme se spolu. Samara vylezla z obrazovky!

Bylo mi tuhle divne, tak jsem sla na vystavu. Stala expozice ceskych vytvarniku 20. stoleti me laka. La nizkym vstupnym (40 Kc) a slavnymi jmeny (Toyen, Muzika, Zrzavy). Dum u Zlateho prstenu v Praze navstiveni sam o sobe. Jdete se taky podivat! 0F

Jak se Nemci vyrovnavali s nacismem? Jak soudili sve zlocince? Predcitac Bernharda Schlinka vam to naznaci na prubehu 15leteho kluka a 31leteho Hanny... Drsne, dojemne, verohodne. A jeste k tomu moderni pristupem i vypravanim. 0F

0 dve slabiky pozadu. Vite, ze Slovaci taky maj neco jako magicky realismus. Teda moc se jim to nedari, obcas je to srandovni ale jdete do kina a uvidite.

Vaše SMS recenze na filmy, knihy, muziku a jiné můžete zasílat na tel. číslo 604968991

Bahá'í je pokračováním náboženství Bábí, které vzniklo v Persii roku 1844. Tehdy se Mírzá 'Alí Mohammad (1819 – 1850) prohlásil za Báb (Bránu). Učil, že jeho úkolem je oznámit příchod nového Božího Projevu. Báb byl uvězněn a v roce 1850 perskými úřady popraven. Jeho ostatky jsou uloženy v duchovním a administrativním centru Bahá'í, ve městě Haifa v Izraeli. Samotným zakladatelem Bahá'í byl Mírzá Hosejn Alí Núrí (1817 – 1892), který se v roce 1863 prohlásil za toho, kterého předpověděl Báb a přijal jméno Bahá'u'lláh (Sláva Boží). Bahá'u'lláh byl z Persie vypovězen a uvězněn v Akkře. Tam napsal své hlavní dílo, Kitáb-i-Aqdas (Nejsvětější kniha). Vedení pak převzal Bahá'u'lláhův syn 'Abdu'l-Bahá (1844 – 1921), poté jeho pravuk Shoghi Efendi (1897 – 1957). Od roku 1963 vede Bahá'í devítičlenná volená instituce s názvem Světový dům spravedlnosti, volená každých pět let. V každé zemi je jednou za rok volena Národní duchovní rada a v každé lokalitě, kde je 9 a více Bahá'í, je jednou za rok volena Místní duchovní rada, které spravují záležitosti společenství. Podle Bahá'í je Bahá'u'lláh poslední z řady proroků od Buddhy, Mojžíše, Kršny, Krista a Muhammada. Bahá'í víra má svůj vlastní kalendář s 19 měsíci o 19 dnech. 4 – 5 vložených dnů, které doplňují počet dní v roce, se nazývá Dny štědrosti. Rok má 9 Svatých dní připomínající události z historie Bahá'í. Jeden měsíc v roce se věřící postí. Nejedí a nepijí od východu do západu slunce. Vždy první den v měsíci se Bahá'í scházejí na Slavnosti 19. dne. Slavnost má 3 části – modlitby, konzultace o záležitostech společenství a společenskou část. Bahá'í chrámy jsou místa určená k modlitbám a rozjímání pro lidi každého vyznání. Všechny mají společné rysy – jsou symetrické, mají devět stran s devíti vchody a jeden hlavní sál. Na světě je zatím 7 chrámů. Počet věřících je odhadován na 6 milionů. U nás vzniklo první

společenství Bahá'í roku 1907 v Žatci. Ani nacistický ani komunistický režim Bahá'í víře nepřál, takže obnovení činnosti umožnilo až politické změny v listopadu 1989. Dnes je u nás cca 350 Bahá'í věřících.

Informace o víře Bahá'í doplnila Darina Gurutidu, 33 let, lékařka.

Jak, proč a kdy jste se stala členem Bahá'í?

K Bahá'í společenství jsem se připojila roku 1993. Setkala jsem se s věřícími, z nichž většina z nich byla z ciziny, v Brně, kde jsem tehdy žila. Oslovilo mě nejen Bahá'í učení, ale hlavně to, že lidé podle něj opravdu žijí. Zaujala mě jednota - Boha, Božích projevů (všichni pochází ze stejného Zdroje) a jednota lidstva; tolerance - ať ve vztahu k ostatním náboženstvím, různým národnostem, majetkovým poměrům apod., důraz na rovnoprávnost žen a mužů nebo na soulad vědy a náboženství.

Jak se připojit k Bahá'í a kde jsou vaše centra?

Člověk, který prohlásí, že věří, že „Bahá'u'lláh je Projev Boží pro tento věk a že se hlásí k zásadám Jeho učení“, je Bahá'í. Zájemce si může prostřednictvím www.bahai.cz domluvit osobní setkání s věřícími v místě bydliště a požádat o tzv. deklarační kartu, kde je uvedeno výše zmíněné prohlášení. Podpisem této karty se člověk stává Bahá'í. V ČR máme dvě centra, národní v Praze, Lucemburská 33 a v Liberci, Pražská 148. Ve městech, kde není Bahá'í centrum, se konají setkání pro veřejnost pod názvem „Večery pro potěchu duše“ na veřejných místech (čajovny apod.) nebo u jednotlivých věřících doma.

Jak se daří Bahá'í v ČR?

Bahá'í Víra ještě není tolik známá široké veřejnosti. Pokud se ale setkávám s účastníky

některých našich aktivit, musím říci, že vnímají Bahá'í víru velmi pozitivně a oceňují, že ač jsou jiného vyznání nebo bez vyznání, mohou se těchto aktivit s námi účastnit.

Jaké má člen Baha'í povinnosti?

Mezi hlavní z nich patří pravidelná denní

modlitba a čtení z Písma ráno a večer, jednou za rok dodržování půstu. Bahá'í nemohou pít alkohol, ani požívat žádné omamné látky. Bahá'í by neměli pomlouvat a měli by se snažit žít tak, aby jejich každodenní život co nejvíce odrážel Bahá'ú'lláhovo učení o jednotě, přátelství, toleranci. ■

BACHAŘ @ KANCLKRYSA

Marie Medková

»18:00:01 Jak zijes?

«18:00:45 v poho. zitra v kancelarich malujou, takže muzu parit az do rana

»18:01:00 Tos vychytil.

«18:01:30 jj a ty?

«18:01:35 co v base?

»18:02:14 Zvlastni, ze se ptas.

»18:02:50 Porad premyslim nad jednou veci: Co kdyz zabijeme nekoho uplne nevinyho?

«18:03:20 to vadi? bachar je drsnej chlap ne:-)

«18:03:30 nas deda tam chodi jak na televizi

»18:04:16 Co z toho má?

«18:04:45 ale, jeho sestru kdysi srazil ozrala a on chce vedet, ze spravdnost funguje

»18:05:15 nema strach, ze uvidi umirat nevinyho?

«18:05:59 on chce proste videt, ze ho spolecnost chrani pred ozralama, nic vic

»18:06:30 To je trochu malo, ne? Vsichni se nekdy napijem.Co kdyz ten ozrala byl jen spolujezdec a ridic proste utekl. Nikdy nevis, jak to bylo doopravdy.

«18:07:00 jakto? to je nesmysl vsechno se da dohledat

»18:07:20 Mozna. Mozna ale nekdo jiny nechce, aby se to dohledalo. Zmeni dukazy.

«18:07:25 desis me

»18:08:01 Ten chlap, co mel kreslo vcera, ten urcite nic neprovedl. Jsem si jisty.

«18:08:20 pockej to bylo v novinach to byl jasnej pripad nevzal bych od nej ani kurku

»18:08:29 Tys ho nekdy potkal?

«18:09:20 psali tam ze planoval utok na Bily dum tahli za nim ruzni fanatici

«18:09:59 videl jsem fotku musel to byt fetak a komunista mel obri kruhy pod ocima a temnej pohled

»18:10:16 Ale to sis jenom precet.

«18:10:25 co jenom bylo to vsude v televizi

»18:10:36 Ale ja ho videl. Ja sem s nim mluvil. Nebyl to fanatic.

«18:10:45 meknes chlapce

»18:11:16 Neveris mi? Ten chlap byl spravdlivej. Nejaky zeny breccely, kdyz umiral. Taky se mi chtelo breccet.

«18:11:40 mozna bys mel zkusit neco jinyho, hele, u nas hledaji nocniho vratnyho ■

Jaký biblický text se skrývá za příběhem? Správné odpovědi budou slosovány.

Na jednoho vylosovaného výherce čeká zpěvník Svítá.

Odpovědi pošlete do 28. 3. 2006 na adresu redakce.

KOŘENY, NEBO ENTUSIASMUS?

Olga Ferjenčíková

ROZHOVOR

S Hyunem Woo Leem jsme si povídali e-mailem, právě teď totiž studuje v Berlíně němčinu. Jinak ale žije v Praze, kde je jeho tatínek farářem Korejské církve a kde se Hyun na Fakultě sociálních věd věnuje politologii a mezinárodním vztahům. Do Čech přišel jako jedenáctiletý v únoru 1994.

Proč jste přišli do Čech?

Otec měl v Praze studovat doktorandské studium na Evangelické fakultě UK. To byl hlavní důvod, proč jsme sem přiletěli. Dnes si myslím, že rodiče měli i další důvody, ale tehdy jsem si to samozřejmě neuvědomoval.

Co přesně měl studovat? (Z Koreje se přece do Prahy nejezdí jen tak :-)

Otec se tehdy zajímal – a dodnes ho to neopustilo – o českého teologa Hromádku. Proč zrovna o něj? Doba, v níž Hromádka žil a jíž se zabýval, byla doba socialistického režimu. Tedy se z ní můžeme poučit ohledně církvi v Severní Koreji.

A doma byl otec normálním farářem na sboru?

Jako každý absolvent teologické fakulty působil jako vikář v různých sborech v Koreji – můžeš si to představit jako praktikum. Ale když se stal farářem, pracoval v synodu Korejské církve presbyteriánské (PCK=Presbyterian Church of Korea).

Jaké byly ty začátky tady, nová řeč, nová kultura - pamatuješ si ještě, co tě nejvíc překvapovalo a s čím jsi měl největší potíže?

Pamatuju si toho už jen málo. Bylo to pro mě velmi zajímavé, ale i nejednoduché. Uměl jsem tehdy jen pár anglických slov, např. Hi, my name is... one, two, three... – samozřejmě, že tomu kamarádi ve třídě nerozuměli. Překvapilo mě nejdřív, že ve třídě bylo jen dvacet žáků (v Koreji to ještě za mne bývalo i padesát!, dnes už méně), a ty děti měly blondatý vlasy a modré oči. S tím jsem se dřív setkával jen v televizi, v amerických seriálech pro děti. První dojem tedy byl fakt SUPER! První kulturní šok přišel o první přestávce, kdy děti stály okolo mne a ptaly se mne na spoustu věcí, já jsem ale bohužel vůbec nerozuměl, takže jsem nemohl odpovědět. První potíže jsem měl s tělocvikem – nerozuměl jsem učitelce a neval jsem si oblečení. Nebo se stalo, že za krátkou dobu po příletu byly jarní prázdniny. Já ale nerozuměl, když to učitelka oznamovala, tak jsem vesele šel do uzamčené školy. Naštěstí tam byl ještě pan školník a rukama nohama mi vysvětloval, že mám do školy přijít až za týden. Jsem mu za to dodnes vděčný :-). Pak jsem přišel domů a byl jsem nemocný.

Tvůj otec je v Praze farářem. Jak došlo k tomu, že se korejský sbor stal součástí kobyliského sboru?

Je to záležitost asi šest let stará, tehdy jsme navštěvovali různé sbory v Praze. Proč jsme nakonec zvolili tenhle sbor, je asi hlavně zásluha pana faráře Štorka, už ale přesně nevím, jak to bylo.

A nakolik je propojena korejská a česká část sboru?

Během roku se podnikají různé společné akce. Každou první neděli v měsíci jsou česko-korejské bohoslužby s večerí Páně. V listopadu pořádáme česko-korejský jídelní bazar, jehož

výtěžek jde na nákup dárků pro pacienty v Bohnicích. A nakonec česko-korejský sportovní den se koná v létě i s obědem, máme korejská jídla a české zákusky. To jsou tři ustálené akce, které se konaly v posledních letech, a vedle toho samozřejmě i spousta jiných.

Mohl bys srovnat tvou církev s ČCE - v čem se naše církve liší, v čem si jsou blízké, v čem se podle tebe od sebe můžou učit...?

Liší se určitě ve velikosti, v počtech členů (což samozřejmě není to nejdůležitější) a společně zase věříme v jednoho Boha. Ale křesťanství v obou zemích je odlišné. Korejcům nechybí snaha vytvořit dobré společenství v lásce Boží, mají velký zájem o sborový život, ale chybí nám křesťanské kořeny. Mohli bychom se od Čechů naučit, co pro Evropu znamená křesťanství – myslím tím historii křesťanství a křesťanskou kulturu v životě Čechů. Naopak v Čechách je ten kořen a kultura hluboká, ale podle mého názoru panuje přílišný individualismus. Češi by se mohli od Korejců naučit jejich entusiasmem. Třeba bylo hrozně těžké uskutečnit nějaký program s českou mládeží a bývalo nás dost málo.

Ty jsi chodil na českou i na korejskou mládež a zúčastňoval se různých akcí?

Ano, chodil jsem. Ale s Korejci se pracuje na poli společné výjezdné akce lépe... Nechci nějak urazit českou církev, ale je to prostě fakt. Jednak je víc skupin a hlavně ten větší entusiasmus. V Koreji ve všech sborech zdůrazňují důležitost společenského života. Mládež (19-30) jezdí do přírody, kde sami diskutují o víře a konají různé sportovní akce. Nebo v létě chodí na pole pomáhat s pěstováním rýže nebo jiné zeleniny (brambory, papriky, zelí...). Taky chodí pomáhat do hospiců nebo domovů důchodců, pracují se starými lidmi a dělají desítky dalších sociálních prací.

Nemění se to s vzrůstajícím vlivem Západu?

Je pravda, že mezi dnešními korejskými mladými panuje čím dál tím větší individualismus, ale přece jen je korejská společnost založená na MY(kolektivistická) a ne na JÁ(individualistická). Mládež přes takové společné akce pochopí, jak je společnost důležitá. Korejské přísloví praví: „Když jsme spolu, žijeme, když ne, zemřeme.“ Korea leží mezi supervelmocemi: ze západu Čína, z východu Japonsko, ze severu Rusko, z jihu poevropštěná Austrálie a i jinak velký vliv evropské a americké kultury.... V takové situaci lidé musí najít jednak jednotu (se Severní Koreou, která není náš nepřítel, ale náš bratr) a jednak svou originální korejskou barvu. Společné akce jsou dobrá příležitost, jak ji nejen neztratit, nýbrž i zintenzívnit, a církve při nich hrají velkou roli.

Nechceš nám na závěr nějakou takovou akci trochu přiblížit?

Od roku 2001 spolupracujeme s Luterskou církví augsburského vyznání na Slovensku. V mém korejském sboru, kam chodívám, když jsem v Koreji, je velkorysý misijní projekt jménem Ammi. Existuje například Ammi Afrika, Ammi Irák, Ammi Europe, Ammi Japan atd. Jsem spolupracovníkem Ammi Europe. Tato skupina jezdí do Prahy a na Slovensko a navštěvuje jejich církve a sbory, s nimiž máme společné programy. Koná se to dvakrát v roce, v zimě přijedou Korejci do Evropy a v létě z Evropy do Koreje. Je to dobrý příklad intenzivní společné výjezdní akce mladých členů v korejských sborech. ■

Výukou na prvním stupni ZŠ jsme prošli asi všichni. Leckoho možná odradila od touhy dovídat se něco nového a začal svůj čas dělit na „učení“ a „zábavu“. **Tomáš Urban**, student 1. ročníku Učitelství pro první stupeň Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové, ale vypráví o tom, že se dá učit i jinak a že to může být velké dobrodružství pro všechny zúčastněné.

Pod kterou katedru nebo ústav spadá tvůj studijní obor?

Patříme pod Ústav primární a preprimární edukace. Vede to výborná paní a náš obor má tak dobrou pověst, že občas volají ředitelé základních škol z Prahy i z Moravy, jestli nebudeme mít nějakého absolventa, který by k nim chtěl.

Ale kolik z vašich absolventů zůstane v oboru? Většina lidí, kteří studují pedagogiku pro střední školy přece u učení nezůstane.

Osmdesát procent přijatých u nás dojde až ke státnicím a z nich to pak devadesát procent dělá jako povolání, což je úžasný. Jeden z důvodů, proč je to studium takový přívětivý je, že se člověka nesnažej vyhodit, ale spíš udržet. Zvlášť když jsem kluk :-). Jen je někdy legrační, když sedím na přednášce a učitelé nám říkají „Milé pravy...“

A co budeš po absolvování nejspíš dělat?

Chtěl bych učit na prvním stupni základní školy, tedy všechny předměty. Jediná výjimka jsou jazyky, u těch je nezbytné mít specializaci. Já dělám specializaci na němčinu. Většinu předmětů máme v rámci společného základu se studenty z ostatních specializací (např. na dramatickou nebo tělesnou výchovu). Budu tedy moci učit jazyk jen na prvním stupni nebo třeba vést

jazykové kroužky... Já sám bych ale dětem nedoporučil, aby si vybraly němčinu. Dneska je na prvním místě angličtina.

V čem je učení jazyka u takhle malých dětí jiné?

Největší úkol je to dítě motivovat, aby ho to bavilo. Nejhorší je dávat jim hned na začátku špatný známky a kritizovat výslovnost... Konkrétní dovednosti můžeme nechat na druhý stupeň.

To už se dostáváme k samotné pedagogice...

Měl jsem strach, že se nebudu moct ztotožnit s pedagogickými zásadami - a vůbec to tak není! Začali jsme historií pedagogiky - už v antickém Řecku lidi přemýšleli, jak vychovávat a vzdělávat. Patří mezi to rozvoj dialektiky a dialogu a sokratovský rozhovor (návodné otázky). Potom přišel středověk, dogmatická metoda: „Tohle je pravda a zapamatuj si to“. Do dneška z ní mnohé přetrvalo, například frontální výuka: učitel zepředu vrhá „kulky fakt“ na pasivního žáka. Potom jsme si říkali konkrétní zásady. Vycházeli jsme z toho, jaký jsou ve vzdělávání paradigma, zažitý způsoby, který jsou vzhledem k tomu, jak dneska vnímáme svět, nesprávný a bylo by dobrý je změnit.

Co by bylo dobrý změnit?

Například to, že cílem vzdělávání jsou nabyté vědomosti. Dnes je už přímo v zákoně, že vědomosti jsou pouze jeden z prostředků vzdělávání, že mají vést k základním lidským kompetencím - mezi ně patří třeba schopnost získávat informace a vyznat se v nich, nebo schopnost spolupracovat... Nejlepší známá forma vlády je demokracie, tak jedna kompetence je taky schopnost být občanem demokratické společnosti, mít za ni zodpovědnost a cítit sounáležitost s celkem. To podporují třeba společné fotky celé

školy. Znalosti jsou ve vzdělávání jen jedním z prostředků rozvoje osobnosti.

Jedno z dalších paradigmat je, že děti by se neučily, kdybychom je k tomu nenutili. Hra je přitom jedinečný prostředek učení. Výborná je taky projektová výuka. Projekt, který jde napříč všemi předměty, hodně rozvíjí tvořivost. Nebo jsem si i já myslel, že výuka by nebyla možná bez učebnic. Dnes už jsou ZŠ, kde ředitel přišel na to, že místo koupě drahých učebnic radši nechá učitele, ať si sami sestaví pracovní listy a za ušetřené peníze se pořídí do tříd třeba encyklopedie.

Vtip je v tom, že projekty i výuka bez učebnic představují pro učitele víc práce...

To jo, ale když už se do toho dá, tak je to i pro něj zajímavější a víc tvořivý. I on se víc vyřádí.

Taky se mění pohled třeba na soutěžení, ne?

To je další věc: až po pubertě je člověk schopen uvědomit si rozdíly mezi lidmi a vyrovnat se s tím, že je v něčem slabší než ostatní. Proto jsou úplně zbytečný školní soutěže o nejlepšího počtáře a podobně. V těchhle soutěžích u malých dětí vlastně hodnotíš, že někdo má dobrou genetickou výbavu na matematiku a někdo ne. Všechny, kdo ji nemají, to demotivuje, takže to ničemu nepomůže. Často si i někdo řekne: „Když nemůžu bejt nejlepší, tak aspoň nejhorší!“ a má to úplně opačný výsledek. Když se ale zadá společný cíl, pracují na tom děti se stejným zapálením a má to dobré dopady na třídní kolektiv. Není tam to vzájemný porovnávání, se kterým se člověk může pozitivně vyrovnat až po té pubertě... Stalo se i, že přišel student na praxi, ukázal panu řediteli přípravu na hodiny a on mu řekl: „Je mi líto, ale budete to muset celé předělat. U nás na škole se totiž nesoutěží.“ Co se naopak dá hodnotit, je osobní pokrok. Že před půl rokem jsi uměl počítat do deseti a teď už umíš do dvaceti... Když se hodnotí

osobnostní rozvoj, učíš toho člověka, že má smysl snažit se sám za sebe.

Nechybí to ale pak dětem v životě, že ve škole nesoutěžily?

V Americe se dělal výzkum, co mají společného školy, které vykazují nadprůměrné výsledky. A mezi jeden ze tří společných rysů takových škol patří nesoutěživé prostředí. Důležitá je taky sdílená odpovědnost. Učení se chápe jako činnost, za kterou jsou odpovědní učitelé, žáci i rodiče. Třetím rysem byla skutečnost, že pracovníci školy sami vytvářejí svůj školní systém, jak a co vyučovat, a tento systém podle potřeby pravidelně inovují.

V čem je specifické učení na prvním stupni?

Na začátku se musí vysvětlit pravidla a naučit přístupy, postupy. Aby se děti rády dovídaly nové věci... Přílišný důraz na výkon často způsobí, že se volí neadekvátní postupy.

Spousta přístupů k učení je nových i pro tebe – na co třeba vůbec nejsme zvyklí?

Napadá mě jedna věc související s rozesažením. Když děti mají sražené stolečky do skupinek a někdo neví, zeptá se kamaráda, ne učitele. Když jeden žák něco vysvětlí druhému, je to totiž často mnohem efektivnější - vysvětluje mu to někdo, kdo má v hlavě desetiletý svět, tedy často tak, jak to učitel nedokáže. Právě pro učitele tohle ale může být těžký přijmout.

Co pro tebe jako budoucího učitele znamená 'výchova'?

Napadá mě třeba definice z dob socialismu: Záměrné a jednotné působení na člověka, které ho rozvíjí směrem k harmonickému jedinci, který radostně buduje rozvinutou socialistickou společnost.-) Mně se ale líbí: Výchova je nezištná pomoc. Konečným cílem vší výchovy je učit žít. ■

– Where are you from? Odkud jste? A proč jste přijeli právě do Íránu?

To už jsme slyšeli snad stokrát – a už i víme, jaké otázky budou následovat: jestli máme rodinu, jestli jsme křesťané, kde už jsme byli a kamže se ještě chystáme. A většina takových rozhovorů končila výzvou, abychom, až se vrátíme domů, o Íránu všem vyprávěli – o tom, že je to skvělá země. Takže když teď nepotvrdím, že Írán je fakt super – super lidi, super příroda, krásné památky, neuvěřitelná historie, skvělá hudba, kouzelná atmosféra – tak na náš dům snad ty desítky a desítky lidí, kterým jsme to slíbili, shodí svou atomovou bombu.

Nebo ji ještě nemají?

Ne – z tohoto důvodu jsme do Íránu nepřišli.

Íránský Ázerbajdžán

Peršané tvoří asi jen polovinu ze 60 milionů obyvatel země. Nejpočetnější menšinou jsou obyvatelé turkického původu, žijící na severozápadě Íránu, příbuzní Turkům a Ázerbajdžáncům. A právě do Tabrízu, největšího města této oblasti, jsme brzy ráno přijeli vlakem z Istanbulu.

Samotný vstup do země nějaký šok nebyl, hranice jsme totiž prospali, žádná obávaná důkladná kontrola se nekonala, jen razítko do pasu a tradá. Takže už musíme zapomenout na alkohol, ten je v celé zemi zakázaný (jedinou výjimkou je křesťanská menšina, která může při mešních obřadech po(u)žívat skutečné víno), v Íránu se nesmí hrát karty a ani nemůžeme chodit po městě v kraťasech.

Mnohem horší bylo zvyknout si na šílený provoz na ulicích íránských měst, hustý vzhledem k tomu, že benzín stojí v přepočtu méně než 8 Kč za litr. Přejít víceproudou ulici se rovná malému dobrodružství. Zdejší kraj není téměř vůbec navštěvován turisty, přitom má co nabídnout: středověké pevnosti,

skalní města, pohodlně se dá vylézt i na Sabalan, horu o pár metrů vyšší než Mont Blanc a s kráterem vyplněným krásným zamrzlým jezírkiem.

Pořád nás někdo oslovuje, řada lidí umí docela slušně anglicky.

Jazz

Velkým skokem jsme se přesunuli z nejladnější části Íránu až sem, na okraj pouště. Byli jsme docela zvědaví na teplotu vzduchu, ale nečekalo nás nic mimořádného: vlak přijel totiž už v pět hodin ráno a to bylo docela

Nevím, zda lidé, kteří pěšky prošli celý svět a prozkoumali jeho rozlohu i vzhled, nám něco více mohli po návratu zpět o tom, jaký je doopravdy, povědět.

Omar Chajjám,
středověký perský básník

chladno, přes den se teploměr vyšplhal na cca 38 stupňů. Ve stejné dny bylo v Česku 37 stupňů.

Přestože sami Íránci nepovažují Jazd za mimořádně zajímavé město, pohledem cizince patří k nejhezčím městům Íránu. Staré město s množstvím starých uliček a hliněných domů, nad kterými se zvedají minarety středověkých mešit, je velice působivé. Věže vyrůstající z nízkých domů sloužily jako předchůdce klimatizace – umožňují cirkulaci vzduchu v domě.

Kolem města je také několik zoroastriánských míst (– zoroastriánství je stararé a stále živé náboženství, které v zemi převládalo před příchodem islámu, dnes už má jen několik tisíc příznivců). My jsme vyrazili městskou dopravou (lístek stojí asi 50 haléřů) ke věžím ticha. Ještě před několika desítkami let se tady pohřbívalo tak, že se tělo nebožtíka vyneslo na vrchol této věže a nechalo supům. Přitom kněz sledoval, zda sup vyklovne první pravé oko, to pak nebožtíka čeká dobrá budoucnost, nebo levé, což značí budoucnost ponurou. Dnes už pohřbívají klasickým způsobem v nedalekém hřbitově. Ale budoucnost se dozvíme jak?

Šíráz

Město básníků. Město slavíků a růží. Kdysi i město vína. Stále ale srdce perské kultury. Pokud byste v Íránu udělali anketu o nejoblíbenější město v zemi, vyhrál by to Šíráz.

U nás více zabodovaly Isfahán a Jazd. Město totiž jako celek příliš oslnivé není, některé detaily jsou ale zase úchvatné. Mauzoleum básníka Háfeze je nezapomenutelné... Člověk ani neví, co všechno se tu děje a co všechno se tu může stát... Atmosféra mauzolea Sádího je chladnější – Sádí totiž místo lásky a vína (jak to dělal Háfez) opěvoval trpělivost, asketismus, odříkání a smíření.

Častým tématem našich rozhovorů s místními lidmi je i tamní současná politická situace. Je v leccems podobná situaci u nás před rokem 1989 – většina lidí na současné poměry nadává, tohle určitě nechtěli, tvrdí, že je to neudržitelné a že to jednou padne, ale aktivně protestují jen jednou za čas studenti vysokých škol. Až na spoustu naprosto nesmyslných omezení se v Íránu ani neříje tak špatně, je tu zcela bezpečno (jako v každé totalitě) a životní úroveň především těch chudších vrstev (věrných příznivců současného režimu) je vyšší než v okolních státech. I když mnoho lidí už emigrovalo do západního světa.

Isfahán

Isfahán je nejhezčí město Íránu. V dnešní době je město známé výzkumným centrem pro obohacování uranu, v 16. století město znamenalo víc: podle tehdejší říkanky „Esfahan, nesfe žahan“ polovinu světa... Imámovo náměstí je opravdu veliké, patří k největším na světě. Mešity jsou poctivě vyzdobeny do detailů, krásná je malá mešita šejcha Lotfolláha s krémově zbarvenou kopulí i Imámova mešita s kopulí tmavě modrou. Když projdeme z náměstí bazarem, dostaneme se k největší mešitě v Íránu, středověké mešitě Žameh. Na opačné straně od náměstí je tři sta let stará, stále funkční islámská škola Čahar Bag.

Během celé naší cesty jsme byli víckrát zvaní např. na čaj, pozváni k četbě koránu, kterého se mi zde dostalo, si ale vážím asi nejvíce. Podobný význam má např. pozvání katolíků k eucharistii: korán je totiž doslova zapsaným Božím hlasem a muslimové právě

při četbě koránu v arabštině nejvíce zažívají přítomnost Boha. Do křesťanské katedrály na druhé straně řeky se mi ale po tom všem dostat nepodařilo, pátek odpoledne je zavírací den i pro místní arménskou menšinu...

Poznámka na okraj

Írán jsem navštívil se třemi přáteli v létě 2005, v době nástupu současného prezidenta M. Ahmadínezáda. Využili jsme politiky země více se otevřít evropským turistům a v Íránu strávili krásných 25 dní touláním se po horách a zajímavých místech země.

Írán je v současnosti ve velmi složité mezinárodní politicko-spoločenské situaci, jakékoliv komentáře k situaci v zemi nemohou být zcela objektivní a zachytit celou skutečnost. Vždy vyjadřují jen jeden úhel pohledu – v mém případě je to pohled turisty, který si tuto zemi a její obyvatele snad až nerozumně zamíloval.

Zájemcům o bližší pochopení situace v Íránu na počátku 21. století doporučuji knihu amerického novináře íránského původu Afshina Molaviho 'Toulky Persií' – i jeho pohled je ale zcela jistě svým způsobem subjektivní. ■

zajímavé internetové odkazy (v angličtině):

www.iranmania.com/news – události pohledem íránských novin

www.iranchamber.com – stránky o íránské historii a kultuře

www.sarzamin.org – perská (íránská) populární hudba ke stažení ve formátu MP3

www.voldrich.net/web_1/c88.php – detailní popis a více fotek z naší cesty (česky)

ONDŘEJ

Pavel Prejda

UČEDNÍCI
PÁNĚ

Příběh jeho života by mohl nést podtitul: O nenápadné věrnosti aneb umění žít po boku slavnějšího sourozence. Ondřej byl bratrem apoštola Petra. Podobně jako Petr, byl i on rybářem a spolu s ním byl u Tiberiánského jezera Ježíšem povolán k následování. Potom už ale, alespoň v synoptických evangeliích, mizí ze scény. Je stále jedním z dvanácti učedníků. Je u Krista, ale my o něm už moc neslyšíme. Víme, že byl u Ježíše při nasycení zástupů (Jan 6), rozmlouval s řeckými poutníky před Ježíšovou cestou do Jeruzaléma (Jan 22). Nic víc. Ondřejova stopa se nám ztrácí. Až legendy hovoří o jeho mučednické smrti. Ondřej zůstává napořád jakoby „v zákrytu“. Je schován „ve stínu“ svého známějšího bratra.

Je to velké umění i dnes: Být jedním z Ježíšových učedníků, poctivě ho následovat a netoužit přitom po světle reflektorů. Je to opravdové umění: Být nenápadný i věrný zároveň. Nepřítahovat pozornost a přitom být vždy na svém místě. Tam, kde jde

o něco podstatného. Ondřejův příběh je příběhem nenápadné víry.

Mimořádně, evangelista Jan nám povolání učedníků líčí poněkud jinak. Podle něj to byl prý Ondřej, kdo při slovech Jana Křtitele jako první uvěřil v Krista a následoval ho. Až potom vyhledal svého bratra a řekl mu: „Nalezli jsme Mesiáše!“ A Petr se připojil ke svému bratrovi. Takže závěrem: Nebylo by Petra bez Ondřeje. I dnes platí, že by nebylo mnoho zdatných Petřů, pokud by neměli svého méně známějšího bratra... ■

Než se budeme zabývat jednotlivými subkulturami, které mají blízko k taneční hudbě (freetekno, hip hop), je třeba se zastavit u geneze elektronické taneční hudby, abychom věděli, z jakých kořenů vychází. Pro lepší pochopení by bylo dobré k tomuto článku přidat i CD s ukázkami, ale je to technicky nemožné.

V současné době existuje mnoho druhů taneční muziky. Laik ani mnohdy nerozezná rozdíly mezi jednotlivými druhy. Ve společnosti se setkáme s obecným slovem „techno“. Jde o zkrslující název, který se začal používat na počátku devadesátých let pro veškerou elektronickou hudbu zaměřenou na teenagery, zejména komerčního charakteru (skupiny 2Unlimited, Twenty 4 seven apod). Je ovšem důležité rozlišovat jednotlivé odnože, neboť při práci s mládeží můžeme narazit na problém, kdy jednotlivé skupiny lidí, které určitou elektronickou muziku poslouchají, tu jinou odmítají.

Jedno ze základních dělení je podle rychlosti úhozu hlavního tónu (bubnu) za minutu. Takzvaných beatů za minutu. To se pohybuje v rozmezí od 110 do 220 beatů za minutu. pro srovnání, 120 je rychlost tepu dítěte v těle matky.

Počátky elektronické taneční hudby najdeme na počátku 80. let v USA. Za zrod taneční muziky je považován Detroit a Chicago. Odtud se linuly první tóny stylu **house**

(monotónní čtyřtaktový rytmus, výrazné mohutné basy a živý zpěv, rychlost cca 120-130 beatů). Během několika málo let se vyvinulo mnoho dalších tanečních rytmů. Nejvýznamnější jsou **jungle** (nadměrně synkopovaný rytmus. Udává ho neobvyklý, téměř infrazvukový basový buben, který tluč ve dvojitých úderech. Rytmus se pohybuje kolem 160 úderů za minutu, zatímco basová linka a zpěv bývají pomalejší), **Drum'n'bass** (pomalejší než jungle, těžký bicí rytmus a basová linka), **ragga jungle**, **breakbeat** a další.

Hudba, kterou lze označovat jako techno (šamplovaná elektronická hudba, kde hraje dominantní roli rytmus), je třeba také rozdělit na dvě skupiny. Na **techno klubové**, tedy na to pomalejší (130-160 beatů), které se hraje v klubech a velkých vnitřních prostorách. Vyznačuje se velkou reklamou, komercí, velkými finančními náklady na uskutečnění, vyšším vstupným pro účastníky a určitou líbivou barevností akce. Členové této komerčně-taneční subkultury se vyznačují barevným oblečením, nagelovanými upravenými vlasy a mají sklony ke konzumaci tvrdého alkoholu, tanečních drog a kokainu (na rozdíl od příznivců freetekna, kteří holdují jiným psychotropním látkám). Mezi příznivci najdeme mnoho mladých z řad tzv. „zlaté mládeže“.

Druhou skupinu techno tvoří „freetekno“, o kterém se dočtete příště.

Elektronická hudba je v současné době velmi oblíbená, a to nejen mezi dorůstající mládeží, ale i mezi „starými“ rokery. Například Michael Kocáb (Pražský výběr) se v taneční hudbě také zhlédl. Taneční hudbu může dnes komponovat každý, kdo má počítač a baví ho to. Je ale důležité říci, že většina DJ's (těch kteří taneční hudbu pouští) se specializuje na „míchání“ desek. tedy jejich um je v tom, že dokáží namixovat zvuk z vinylových desek dohromady. ■

Byli jste někdy v Narnii? Možná je třeba se tam někdy dostat, aby člověk mohl chápat knihy C. S. Lewise a podívat se narnijskýma očima také na nový film režiséra Andrewa Adamsona.

V den premiéry filmu Narnie vyšla v Lidových novinách recenze Dariny Křivánkové (Mluvicí Lev, nuda a Mrazík, LN, 5. 1. 2006, s. 1), která myslím v mnohém vystihuje pohled diváků na příběh o Narnii. A nejen to: Už v roce 1950, kdy první díl Lewisova narnijského cyklu Lev, Čarodějnice a skříň vyšel, zněly kritické hlasy až překvapivě stejně: staromódní, naivně moralistní míchanice mluvicích zvířat, faunů, Santa Clause, čarodějnice a skutečných lidí. Pohrdal jí též Tolkien, stejně jako dnešní obdivovatelé jeho knih, vystavující ji kromě srovnání s Pánem prstenů dnes ještě konkurenci Harryho Pottera. Naprosto stejně jako dnes se v roce 1950 nepředpokládalo, že by se Narnie mohla líbit moderním dětem. A pak se počet prodaných výtisků Lva, čarodějnice a skříň vyšplhal do závratných výšin. Před nedávnem se v USA vyhoupla Narnie do čela žebříčku návštěvnosti filmů natolik překvapivě, že pro to musejí publicisté vymýšlet různá vysvětlení.

Jenže Narnie není naivní moralistní pohádkou. Je to vyznání hluboce věřícího C. S. Lewise, vyznání, které se autor snaží po velkém množství svých apologetických textů pro dospělé sdělit také dětem. Je to Lewisovské podobenství o Kristově oběti. „Jenže dospělí to po mnoho příštích let nepochopí,“ stěžoval si prý Lewis svému bratrovi, „ovšem děti už to mezitím budou vědět.“ (S. Wellman: C. S. Lewis – Poutník krajinou fantazie, Návrat domů, 2000, s. 164)

Kdo poznal příběhy Narnie, nemůže se na nový film nedívat očima jeho literární předlohy. Obávám se, že paní Křivánková v LN pod okraj příběhu nenahlédla – možná je to však zároveň ukazatelem toho, nakolik se scénáristům (Andrew Adamson, Ann Peacocková, Christopher Marcus, Stehen McFeely) podařilo přenést ducha Lewisovy knihy na filmové plátno. Jako každé podobenství i toto má jen jeden hrot a jemu je třeba zbytek výkladu uzpůsobit, v jeho světle vidět celek. Tímto hrotem je oběť, která je vítězná, božící vládu zla, smrti, zimy. Lewis ji pojímá jako sebeobětování Lva Aslana pro život malého hříšného človíčka, sebeobětování, které však zachrání celou zemi a všechny v ní. Ve filmu je bohužel tento hrot otupen přehnaným zvýrazněním bitvy, jež je v knize jen průvodním jevem padající vlády zla, ne samotnou podstatou. Divák je natolik odveden od Aslanovy oběti, že se pak smysl sdělení skutečně rozplývá a boj dobra se zlem (v tom má D. Křivánková pravdu) vyšumí poněkud do ztracena. Vyčítat však filmu „rozvleklé“ přesunování se z lidského světa do Narnie, nedostatečně strhující bitevní scénu a příliš choulostivě zjemnělé čarodějnicko „pouhé proměňování v kámen“ bez krve (!) místo skutečného zabíjení, svědčí o naprostém nepochopení obsahu filmu i literární látky a nedostatku fantazie a schopnosti oprostít se od očekávaných schémat. S prominutím.

„Narnie může potěšit jen opravdu malé děti nebo zaslepené příznivce Lewisovy předlohy,“ uzavírá Darina Křivánková v Lidových novinách. Možná patří mezi oboje. Každopádně chci na závěr napsat, že přestože má film v mnohém nešikovně nastavené důrazy, snaží se svým způsobem interpretovat Lewisovo sdělení, které je daleko hlubší a náročnější, než se zdá na první pohled. Snad je opravdu bližší dětským očím, které se nebojí vstupovat do sfér opravdové fantazie a hledat poselství, pro dospělé možná staromódní a naivní.

Režie: Adrew Adamson
Hrají: Georgie Henley, Skandar Keynes, William Moseley, Anna Popplewell, 2005, USA, 125 min.

Druhý díl trilogie Andrzeje Sapkowského vyšel v českém překladu 14. 1. tohoto roku. Černou barvu přebalu předchozího Narrenturmu vystřídala bílá, jako by nám autor chtěl naznačit změnu prostředí, kde se román odehrává. Zatímco v prvním díle se hlavní hrdina Reinmar z Bělavy pohybuje ve Slezsku, černém místě, kde se to katolickými pány a služebníky papežské a biskupské inkvizice jenom hemží, druhý díl ho zastihne přibližně o dva roky později v čisté (bílé) husitské Praze.

Čtenáři se dočkají rozluštění několika záhad, které zůstaly v prvním díle nevyřešeny. Reinmar, který je díky své dobré pověsti pověřen vzkříšením husitské tajné služby ve Slezsku, se znova dostává do víru náhlých přepadení a nečekaných vysvození. Jestliže je v Praze vcelku oblíbený, pro Slezsko platí úplný opak. Jan z Biberštejna po Reimarovi pase kvůli poskvrněné cti své dcery. Polymorf Pomurník pronásleduje se svými jezci Reinmara pro herezi. Obyčejní loupeživí rytíři jsou samozřejmostí.

To všechno Reinmarovi brání, aby zodpovědně vykonával svoje povinnosti husitského špeha. Kromě toho se musí postarat o svoji milou, Kateřinu, která povila dítě, a také se pokouší dostat démona ze svého tupého přítele Samsona Medáka.

Kniha je opět nabitá dějem, čtenář nemá ani okamžik na to, aby si vydechnul, a to je možná škoda. Naštěstí se autor obtěžoval umístit na konec tradiční mini-slovníček, jenž ovšem zdaleka neobsahuje všechny cizojazyčné názvy, kterých je v knize početně. Velký kus práce odvedl jako obvykle překladatel. Čist šťavnaté věty plné neočekávaných slovních spojení je doslova potěšením. Knihu doporučuji všem milovníkům historických románů a fantasy, kteří se nespokojí s jednoduchými zápletkami a předem jasným závěrem.

Leonardo,
2005,
490 stran,
cena 284 Kč.

FILM

SUCHÁ KOMEDIE Z NÁDRAŽÍ

Marie Běťáková

Jestli uvažujete, zda se jít podívat na nový český železničářský film s názvem Ještě žiju s věšákem, plácačkou a čepicí, zkusím vám v následujících řádcích pomoci při rozhodování.

Film je jednoznačně pro ty, kdo vidí poetiku v rozsáhlých, rozpadajících se nádražních prostorách či starých motoráčcích. Uvidíte typickou nádražní restauraci s ještě typičtějším hospodským, halu s trampíkem řezajícím do kytary, zarostlou, dávno nepoužívanou točnu a zrezivělé koleje.

Uprostřed toho žije společnost, která se snaží se s těmito trochu zvláštními podmínkami denně sžívat. V této komunitě se můžeme seznámit s každým zvlášť i se všemi společně. Nikdo z nich nepředstavuje „hlavního hrdinu“. Každý z nich nám může být něčím blízký, každého sledujeme v jeho všední práci i osobních starostech. Tito lidé nezažívají převratné události ani jednoznačně šťastné konce. Časový výsek, který my máme možnost sledovat, zachycuje jen asi dva týdny jejich existence na nádraží v Žatci na začátku letních prázdnin. Během této doby se odehrají drobné události - přijde každoroční letní vymalování prostor a nová mladá zaměstnankyně. Místní fotbalové mužstvo stále nepostupuje. Rozbije se výhybka chybou posunovačů. Někteří jedou na dovolenou, jiní se vracejí a největší starostí je kontrolor, který se objevuje nečekaně. Nejdramatičtější vývoj zaznamenávají vztahy mezi zaměstnanci. Rozchody, svatbu nebo vyhazov však sledujeme s nadhledem, skoro mimochodem. Je to běžná součást života a žádná z postav nemá to privilegium, aby se s ní divák příliš ztotožnil. Stejným způsobem si film zahrává i se smrtí. Vždyť život jde dál...
(redakčně kráceno)

Režie: Pavel
Göbl, Roman
Švejda
Hrají: Jaroslav
Dušek, Jiří
Vymětal, Igor
Chmela, Petra
Boková, 2006,
ČR, 90 min.

CO SE DĚJE S PLANETOU? – VINA/NEVINA ČLOVĚKA.

Pavel Hejda

TÉMA
KATASTROFY

S naší planetou se stále něco děje. Ani půda pod našima nohama není zdaleka tak pevná, jak naznačuje známé úsloví. Časová škála těchto dějů je ale tak dlouhá, že z hlediska délky lidského života je vnímáme jako sled izolovaných událostí. Za velká zemětřesení mohou pohyby v zemském nitru, v jejichž důsledku dochází ke kolizím na okraji litosférických desek. Tytéž pohyby však způsobují i existenci magnetického pole země, které nás chrání před kosmickým zářením. Činnost člověka, například dolování, může způsobit menší otřesy, za katastrofická zemětřesení a tsunami ale skutečně nemůžeme. Ani neumíme předpovědět čas a místo budoucího zemětřesení. Dokážeme ale stanovit riziko seismického ohrožení určité lokality. Záleží pak na nás, zda tomu podřídíme plánování rizikových staveb (jaderné elektrárny, přehrady) i způsob výstavby obyčejných domů. Zemětřesení často odhalí, kde se při výstavbě setřilo na úkor kvality. Neexistuje dokonalá

ochrana, nicméně určitá opatření na ochranu životů a majetku známe. Záleží hlavně na finančních možnostech států z rizikové oblasti. Například varovný systém před tsunami, který existuje v pacifiku už delší dobu, se začal v "chudém" indickém oceánu budovat až po katastrofě 2004.

S klimatickými katastrofami je to složitější. Růst obsahu skleníkových plynů v atmosféře jde jednoznačně na vrub naší civilizace. Do ovzduší se dostává oxid uhličitý a další látky, které byly po stamilióny let uvězněny pod zemí. Přesto nelze s jistotou říct, zda je současný růst teplot vzduchu i intenzity hurikánů a tajfunů důsledkem činnosti člověka nebo jen projevem přirozené variability. Proměnlivost počasí a klimatu byla totiž i v dávné minulosti značná – třeba doby ledové, nebo chladné 17. století. Přesto by se měl člověk ve své činnosti hlídat už jen z toho důvodu, že spotřebovává cenné suroviny, které budou příštím generacím chybět. ■

Tento článek měl vyjít v minulém čísle k hlavnímu tématu. Z technických důvodů se nevešel. Jelikož se jedná o pohled zajímavý, otiskujeme ho dodatečně.
Omlouváme se autorovi i čtenářům.

Korandův sbor v Plzni nabízí pracovní uplatnění

ve dvou oblastech sborové služby, zajištění práce **sborové sestry**, spojené s vedením účetnickví sboru a zajištění služeb **kostelníka**, domovníka v prostorách kostela a sborových domů. Obě zaměření je možno obsazovat odděleně, vítána by však byla mladá (příp. manželská) dvojice pracovníků. V tomto případě je možno jednat o perspektivním řešení bytových otázek. Své nabídky zasílejte do konce března na adresu :

*Korandův sbor, Anglické nábřeží 13. , Plzeň,
e-mail: plzen-koranduv-sbor@evangnet.cz*

Festival ProTibet 1. – 26. března 2006, více <http://protibet.org/>

BYLO:

Střety mezi křesťany a muslimy si 21. února ve dvou nigerijských městech vyžádaly nejméně 24 mrtvých. Informovala o tom agentura AP. Přesné příčiny násilností zatím nejsou známy. V převážně muslimském městě Bauchi na severu země si útoky muslimů vůči křesťanskému obyvatelstvu vyžádaly životy 18 lidí. Ve městě Onitsha, které leží na jihu Nigérie a v němž žijí hlavně přívrženci křesťanské víry, bylo podle svědků zabito nejméně šest muslimů. Vypláleny tam byly i dvě mešity. (zdroj: HN)

05

Ester Čašková

Diakonie ČCE v Merklíně uvedla do provozu dva nové domky pro lidi postižené autismem, tedy vrozenou poruchou některých mozkových funkcí. V každém domě, kde jsou čtyři jednolůžkové a dva dvoulůžkové pokoje, bude bydlet osm klientů. Klienti mají k dispozici kuchyň s jídelnou, sociální zařízení i společenskou místnost. V podkroví je jeden pokoj navíc, kde budou moci v případě potřeby přespat jejich rodiče nebo příbuzní. První domek se zaplní do konce února, druhý do srpna.

05

Ester Čašková

BUDE:

V sobotu 18. března bude v Českých Budějovicích presbyterní konference s tématem: „Existuje církevní sexuální morálka? Co s ní?“ Hostem bude farář Pavel Klinecký.

06

Jan Plecháček

23. seminář historické společnosti VERITAS se bude konat 18. března od 10 hod na faře v Pardubicích. Seminář pro učitele a další zájemce o dějiny, společenské vědy a český jazyk bude věnován české reformaci morální. Přednášku na téma: „Bible o morálce a o svobodě“ přednese Mgr. Dalibor Molnár, emeritní českobratrský farář. Všichni zájemci jsou srdečně zváni, vstupné dobrovolné, více na <http://veritas.evangelnet.cz>

06

Jan Plecháček

Občanské sdružení Dům Agapé a Luterská evangelická církev a. v. chce od dubna otevřít Dům Agapé pro 20 lidí bez přístřeší. „Bezdomovci u nás budou mít opravdové zázemí, budou tu ubytováni a zároveň zaměstnáni. Uvažujeme o kompletaci nějakých výrobků“, řekla vikářka Eduarda Heczková. Z výdělků obyvatel se bude hradit nájem a provoz domu včetně jídla, něco by měli ušetřit. Cílem je, aby se tito lidé mohli zhruba po dvou letech vrátit do normálního života. (zdroj: Šíp)

nakreslila pro vás Krysa

Veritas zve k projektu:

„Československo a NDR 1948 – 1968“
Chcete vědět víc, než Vám říkali ve škole?
Chcete si zkusit práci reportéra, malíře...?

Je Vám od 14 do 20 let?

Informace na adrese:

<http://veritas.evangnet.cz>

Projekt se rozbíhá 1.4.2006, přihlášky po-
sílejte do 31.3.2006 na adresu:
richard.f.vlasak@centrum.cz

Setkání mladší mládeže

Pobýváš v týdnu v Praze? Pomalu končíš
základku nebo se rozkoukáváš na střední?
Chceš strávit večer v příjemné společnos-
ti svých vrstevníků? Pak přijď 21. března
v 19:00 do Vršovického sboru (Tulská 1),
kde se bude konat setkání mladší mláde-
že. A co se bude dít? Pomocí netradičních
a zábavných metod pod vedením Filipa
Kellera rozebereme některou z částí Bible.
Další program bude výtvarný a tvůrčí pod
vedením Dráži Havlíčkové a samozřejmě se
naskytne prostor pro neformální konverzaci.
Během večera nebude chybět čas na dobré
i syté občerstvení a popití sypaných čajů.

S únorovým číslem Vám přišla proforma-
faktura za předplatné (obsahuje částku,
variabilní symbol předplatného). Prosíme,
uhraďte předplatné včas. Pokud Vám do-
klad nedošel, kontaktujte redakci. Díky.